

СТАНОВИЩЕ

Относно дисертационен труд на тема:

„Медийната грамотност на 6-7 годишните деца

в процеса на педагогическо взаимодействие в подготвителна група/първи клас“

разработен от редовен докторант Михаела Божидарова Рачева,

Научен ръководител: доц. д-р Вероника Вълканова.

Трудът се състои от **увод, три основни глави, заключение, приложения и библиография, с общ обем от 203 страници.** В **увода** докторант Рачева мотивирано аргументира важността и актуалността на изследването, акцентирайки значението на съвкупността от всички реални взаимодействия, които масовите комуникации осъществяват всекидневно с разнообразната по състав детска аудитория. Наред с това, Михаела Рачева дава отговор на въпроса - какво трябва да се знае за медиите, т.е. каква е ролята на медийната грамотност по отношение на педагогическото взаимодействие и възпитанието, за да могат те да отговорят на изискванията и потребностите на модерното информационно общество. И не на последно място – докторант Рачева формулира ясно изследователската си цел – да идентифицира елементите на медийната грамотност сред децата от предучилищна възраст и първи клас, да диагностицира процеса на формирането на тези елементи и да анализира средствата, водещи до създаване на медийна грамотност, както и на тяхната ефективност.

В **Глава първа**, озаглавена „**Теоретична постановка на проблема: конкретизация и операционализация на проучването**“, докторантът си поставя задачата да представи в детайли същността и значението на медийната грамотност за възпитанието, педагогическото взаимодействие, обучението и развитието на децата в изследваната възраст. Главата проследява основните теоретични концепции и идеи за медийната грамотност като такава, като прави и подробен преглед на различните нормативни документи на Европейската комисия, издигнали я в „девета задължителна грамотност“, редом с изискванията за развитие на компетентностите 1. Комуникация на роден език; 2. Комуникация на чужди езици; 3. Математика, наука и технологии; 4. Цифрова компетентност; 5. Умение да се учим; 6. Социални и граждански компетентности; 7.

Инициативност и предприемачество; 8. Културно разбиране и изразяване. Това позволява на докторант Рачева да направи и съществения извод, че „медийната грамотност е образователен подход, чиято цел е да даде на потребителите на медии – в случая на децата - по-голяма свобода и избор, като ги научи как да получават достъп до медиите, да анализират, оценяват, създават и разпространяват медийни продукти.

Теоретико-експерименталните параметри на изследването - модел, хипотеза, задачи, етапи, използвани методи и критерии, изследователска ориентация и проучване на използването на медиите като средство за социализация и развитие на децата в предучилищна възраст и първи клас - са обект на разглеждане във **втората основна глава** и очертават ясно връзката между начините, по които децата използват медиите от една страна, и от друга - развитието на медийната им грамотност в различните ѝ компоненти. Хипотезата на дисертант Рачева - че ако в условия на ситуации, протичащи у дома, в детската градина и в началното училище, се прилагат иновационни практики, предполагащи познаване и използване на информационни средства и технологии, където децата участват активно, се създават предпоставки за подобряване на медийната им грамотност в рамките на компонента достъп - намира ясно потвърждение, както в рамките на главата, така и в изложението на цялата разработка. Зададената **методология на изследване** обхваща четири изследователски методи, а именно:

- Теоретично проучване и критичен анализ на източниците, изследващи медийната грамотност в различните ѝ аспекти;
- Проучване на практиките на формиране на медийна грамотност при децата в подготвителната група за първи клас на детските градини;
- Сравнителен анализ на степента на развитие на медийна грамотност и мястото ѝ сред субектите, влияещи върху процеса на социализацията сред децата в изследваната възраст;
- Експертна оценка за потвърждаване на социализиращите функции на медийната грамотност и ролята ѝ за бъдещото развитие на личността.

Избраният подход, позволява създаването на обективна картина за формирането, развитието и ролята на медийната грамотност, като начин и средство за положително и

възходящо развитие на детската личност в условия на семейно възпитание, педагогическо взаимодействие и обучение.

Глава трета представя анализ на резултатите от експлоративното проучване и проекция на експеримента върху процеса на развитието на децата, съгласно образователните изисквания за предучилищно възпитание и образование. Изложени са връзките между нивото на медийна грамотност на изследваните деца и степента им на социализация, която родители и педагози, работещи с децата, определят като следствие на досега им с медиите - на базата на ясни и измерими критерии. Налице е достатъчно прагматичен подход, който независимо от ограниченията му – опосредстваност на заключенията, резултат от анализ на базата на чуждо (от страна на учители и родители) пряко наблюдение и субективно пречупване на самото разбиране на медийната грамотност, позволява безпрепятствено прилагане на избраните критерии.

Авторефератът обективно отразява съдържанието на дисертационния труд и е изготвен структурно в съответствие с изискванията. Научното ръководство за разработването на дисертационния труд от доц. д-р Вероника Вълканова е осъществено компетентно и професионално.

Заклучението представя десет конкретни изводи и седем ясни препоръки, потвърждаващи значението и ролята на медийната грамотност като средство за възходящо и позитивно развитие на децата на възраст 6-7 години.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

„Медийната грамотност на 6-7 годишните деца в процеса на педагогическо взаимодействие в подготвителна група/клас” представлява завършено научно изследване със сериозни качества, отговарящи на изискванията. Предлагам на уважаемото жури дисертацията да бъде оценена положително и на Михаела Рачева да бъде присъдена образователната и научна степен “доктор”.

18.11.2015

Подпис:

проф. д-р Розалия Кузманова-Карталова